

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการวินิจฉัยล่าช้าในผู้ป่วยข้ออักเสบจากการติดเชื้อที่มารักษา ในโรงพยาบาลรัฐประเทศ

อภิชัย แพรภิรมย์รัตน์, พ.บ.¹

บทคัดย่อ

ข้ออักเสบจากการติดเชื้อเป็นภาวะฉุกเฉินทางศัลยกรรมกระดูกที่อาจทำให้เกิดการทำลายข้อ ภาวะแทรกซ้อน และการนอนโรงพยาบาลนานขึ้นหากวินิจฉัยล่าช้า งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการวินิจฉัยล่าช้า และเปรียบเทียบผลลัพธ์ทางคลินิกของผู้ป่วยข้ออักเสบจากการติดเชื้อที่รักษาในโรงพยาบาลรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว มีรูปแบบการวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบย้อนหลัง ศึกษาผู้ป่วยข้ออักเสบจากการติดเชื้อที่รักษาในโรงพยาบาลรัฐประเทศ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2560 ถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2568 จำนวน 77 ราย เก็บข้อมูลด้วยแบบบันทึกข้อมูลจากเวชระเบียนและระบบสารสนเทศโรงพยาบาล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ Chi-square test, Fisher's exact test, independent t-test และการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกพหุ

ผลการศึกษา พบว่าการวินิจฉัยล่าช้ามากกว่า 48 ชั่วโมง หลังเริ่มมีอาการ ร้อยละ 51.9 ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการวินิจฉัยล่าช้า ได้แก่ การส่งต่อจากโรงพยาบาลชุมชนเครือข่าย (aOR 3.10, 95% CI 1.34–7.18) โรคข้อเสื่อมเดิม (aOR 2.74, 95% CI 1.21–6.12) และอายุ ≥ 65 ปี (aOR 1.92, 95% CI 1.03–3.57) กลุ่มที่วินิจฉัยล่าช้ามีระยะเวลานอนโรงพยาบาลนานกว่ากลุ่มที่วินิจฉัยเร็วอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (16.1 ± 5.2 วัน เทียบกับ 12.3 ± 4.3 วัน, $p = 0.01$) ขณะที่อัตราการผ่าตัดและภาวะแทรกซ้อนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สรุปได้ว่าผู้ป่วยสูงอายุที่มีโรคข้อเสื่อมเดิม และผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อจากโรงพยาบาลชุมชนเครือข่ายสัมพันธ์กับการวินิจฉัยข้ออักเสบจากการติดเชื้อล่าช้า โดยการวินิจฉัยล่าช้าสัมพันธ์กับระยะเวลานอนโรงพยาบาลที่ยาวนานขึ้น จึงควรพัฒนาระบบคัดกรองและส่งต่อผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยงสูง

คำสำคัญ: ข้ออักเสบจากการติดเชื้อ, การวินิจฉัยล่าช้า, ปัจจัยเสี่ยง, ระบบส่งต่อ, การศึกษาย้อนหลัง

¹ นายแพทย์ชำนาญการ, โรงพยาบาลรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว ; E-mail: Mcmemochun@gmail.com

Factors Associated with Delayed Diagnosis of Septic Arthritis in Patients Treated at Aranyaprathet Hospital

Apichai Paepiromrat, M.D.¹

Abstract

Septic arthritis is an orthopedic emergency that may result in joint destruction, complications, and prolonged hospitalization if diagnosis is delayed. This study aimed to investigate factors associated with delayed diagnosis and to compare the clinical outcomes of patients with septic arthritis treated at Aranyaprathet Hospital, Sa Kaeo Province. This retrospective analytic study included 77 patients diagnosed with septic arthritis and treated at Aranyaprathet Hospital between January 1, 2017, and September 30, 2025. Data were collected from medical records and the hospital information system using standardized case record forms. Data were analyzed using descriptive and inferential statistics, including the chi-square test, Fisher's exact test, independent t-test, and multivariable logistic regression analysis.

The results showed that delayed diagnosis, defined as more than 48 hours from symptom onset, occurred in 51.9% of patients. Factors associated with delayed diagnosis included referral from the community hospital network (aOR 3.10, 95% CI 1.34–7.18), pre-existing osteoarthritis (aOR 2.74, 95% CI 1.21–6.12), and age ≥ 65 years (aOR 1.92, 95% CI 1.03–3.57). Patients in the delayed diagnosis group had a significantly longer hospital stay compared with those diagnosed earlier (16.1 ± 5.2 days vs. 12.3 ± 4.3 days, $p = 0.01$). However, there were no significant differences in surgical intervention rates or complication rates between the two groups. In conclusion, elderly patients with pre-existing osteoarthritis and those referred from network community hospitals were more likely to experience delayed diagnosis of septic arthritis. Delayed diagnosis was associated with prolonged hospitalization. Therefore, improved screening and referral systems for high-risk patients should be developed.

Keywords: septic arthritis, delayed diagnosis, risk factors, referral system, retrospective study

¹ Medical Doctor(Orthopedist), Professional Level, Aranyaprathet Hospital, Sakaeo Province ; E-mail: Mcmemochun@gmail.com